

(דף ס"ג ע"א) לֹאן כָּל הָאֵי. אֵלֶּא דַּאִינֹן לֹא הוּוּ בְּנֵי מְהִימְנוּתָא.

כְּגוֹנָא דַּא, אִינֹן דִּלְא מְהִימְנֵי בִּיה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לֹא בְּעָאן לְאִסְתַּפְּלָא בְּאַרְחוּי, וְאִינֹן בְּעָאן לְאַטְרַחָא גְרַמְיִיהוּ כָּל יוֹמָא בְּתַר מְזוּנָא, יִמְמָא וְלִילֵי, דִּלְמָא לֹא סְלִיק בִּידֵיהוּ פְּתָא דְנַהֲמָא. מָאן גְּרַמִּים לֹאן הָאֵי. בְּגִין דִּלְאֹ אִינֹן בְּנֵי מְהִימְנוּתָא. אוּרְף הֶכָּא, שְׁטוּ הָעַם וְלָקְטוּ, שְׁטוּ בְּשִׁטּוּתָא דְגְרַמְיִיהוּ, וּבְעָאן לְאַטְרַחָא עָלֵיהּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וְטַחְנוּ בְּרַחִים. בְּתַר כָּל טְרַחָא דַּא, לֹא סְלִיק בִּידֵיהוּ, אֵלֶּא דְכְּתִיב וְהָיָה טַעֲמוֹ פְּטַעַם לְשַׁד הַשְּׁמֹן. וְלֹא יִתִּיר. מָאן גְּרַמִּים לֹאן הָאֵי, בְּגִין דִּלְא הוּוּ בְּנֵי מְהִימְנוּתָא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מָאֵי לְשַׁד הַשְּׁמֹן. אֵיכָּא דְאָמְרֵי, דִּלְיִש בְּמִשְׁחָא, כְּתַרְגוּמוֹ. וְאֵיכָּא דְאָמְרֵי, מַה הַשַּׁד אֶתְחַזֵּר לְכַמְה גְּווּנִין, אוּרְף מְנָא, אֶתְחַזֵּר לְכַמְה גְּווּנִין. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, לְשַׁד הַשְּׁמֹן, יִנְיָקָא דְמִשְׁחָא.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אִישׁ לְפִי אֶכְלוּ לָקְטוּ. וְכִי מָאן דְאָכִיל קַמְעָא, לָקִיט קַמְעָא, וּמָאן דְאָכִיל יִתִּיר, לָקִיט יִתִּיר, וְהָא כְּתִיב לֹא הָעֵדִיף הַמְרַבֵּה וְהַמְמַעִיט לֹא הַחֲסִיר. אֵלֶּא לְפּוּם אִינֹן דְאָכְלִין לָקְטִין. מִשְׁמַע אֶכְלוּ, מָאן דִּהוּוּ אֶכִּיל לִיה, וּבְגִינֵי כֹּד לֹא כְּתִיב אֶכִּילְתוּ.

מָאֵי קָא מִיִּרֵי. אַחִיד בְּר נָשׁ בְּעַבְדָּא, אוּ בְּאִמְתָּא, וְאָמַר דִּלְיִיה. אַתָּא חֲבֵרִיָּה, וְאָמַר הָאֵי עַבְדָּא דִּילֵי הוּא. קְרִיבוּ לְקַמִּיה דִּמְטָשָׁה לְדִינָא, אָמַר לֹאן כְּמָה נִפְשָׁאן בְּבִיתְהוּ, וְכַמְה נִפְשָׁאן בְּבִיתְהוּ דִּדִּין, אָמַר כֹּד וְכֹד. וְהוּא שְׁעָתָא אָמַר לֹאן מְטָשָׁה, לָקְטוּ מְחָר, וְכָל חַד מְנִיכּוּ יִתִּי לְגַבְאֵי. לְמְחָר, נִפְקוּ וְלָקְטוּ, וְאֶתְיִין קָמֵי מְטָשָׁה, שְׁוִיִין קָמִיה מְנָא, הָוּה מְדִיד לִיה. אֵי הוּוּ עַבְדָּא דִּדִּין, אֲשַׁפַּח הוּוּ עוֹמְרָא דְעַבְדָּא, בְּהָאֵי מְנָא. דִּהָא חַד עוֹמְרָא לְכָל נִפְשׁ וְנִפְשׁ מִבֵּיתְהוּ. מְדִיד לְדִין, וְאֲשַׁתְּכַח חֲסָרָא, הוּוּ מִיכְלָא דְעַבְדָּא, בְּהוּוּ מְנָא דִּלְיִיה, וְחַד עוֹמְרָא לְכָל נִפְשׁ וְנִפְשׁ מִבֵּיתְהוּ. אָמַר עַבְדָּא דִּדִּין הוּא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב אִישׁ לְפִי אֶכְלוּ לָקְטוּ וְכְּתִיב עֹמֵר לְגַלְגַּלְתָּ מִסְפֵּר נִפְשֵׁיכֶם.

אָמַר ר' (נ"א י"סא) חֲזִיא, כְּתִיב, (שמות טז) עָרַב וַיִּדְעַתֶּם כִּי יִי הוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּבִקֵּר וַרְאִיתֶם אֶת כְּבוֹד יְיָ. עָרַב וַיִּדְעַתֶּם, בְּמָאֵי יִנְדְעוּן. אֵלֶּא חֲכֵי תֵּאנָא, בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא אֲשַׁתְּכַחוּ נִימוּסֵי קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּצַפְרָא, אֶתְעַר חֲסֵד בְּעֵלְמָא. בְּהוּוּ זְמָנָא דְאֶקְרִי עָרַב, תְּלִיא דִּינָא בְּעֵלְמָא, וְהָא אוּקְמוּהּ, דְבְּגִינֵי כֹּד, יִצְחָק תְּקַן תְּפִלַּת הַמְּנַחֵה. (מָאֵי קָא מִיִּרֵי) וְעַל דַּא, עָרַב וַיִּדְעַתֶּם, כֹּד אֶתְעַר דִּינָא בְּעֵלְמָא, תִּנְדְעוּן, דְּבִתְהוּוּ דִּינָא אֶפִּיק יְיָ יִתְכוּן מִמִּצְרַיִם. וּבִקֵּר וַרְאִיתֶם אֶת כְּבוֹד יְיָ דִּהָא בְּהוּוּ זְמָנָא אֶתְעַר חֲסֵד בְּעֵלְמָא וַיִּתֵּן לָכּוּ לְמִיכָל.

ר' חֲזִיא אָמַר אֵיכָּא, מַה כְּתִיב לְעִילָא, בְּשִׁבְתְּנוּ עַל סִיר הַבָּשָׂר וְגו'. בִּיה שְׁעָתָא, אֶתְעַר עָרַב, דִּהוּוּ זְמָנָא דְאֶתְעַר דִּינָא, אֶתְעַר נְמֵי חֲסֵד בְּעֵלְמָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיִּדְעַתֶּם כִּי יִי הוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. תִּנְדְעוּן הוּוּ חֲסֵד דְעַבְד עַמְכוֹן, בְּזְמָנָא דִּינָא וְאֶפִּיק יִתְכוּן מֵאֶרְעָא

דְּמַצְרִים. וּבִקֵּר וּרְאִיתֶם אֶת כְּבוֹד יי', כְּבוֹד יי' הָא יְדִיעַ. וְכָל כֶּהֱן לְמַה. בְּשִׁמוּעַ יי' אֶת תְּלֻפּוֹתֵיכֶם וְגו'.

אָמַר ר' יִיסָא, לָא שְׁנֵי קְדָשָׁא בְרִידָה הוּא נִימוּסוֹי, פֶּר דְּאִינוּן חֵיבֵי עֲלָמָא שְׁנַיִן לֹון, וּמְהַפְּכֵי רַחֲמֵי לְדִינָא, כְּמַה דְּאִתְמַר.

תַּאנִי ר' אֶלְעָזָר, מֵהָאֵי מָנָא זְמִינִין צְדִיקָיָא לְמִיכַל לְעֲלָמָא דְּאִתִּי, וְאִי תִימָא בְּהָאֵי גְוֹנָא. לָא אֶלָּא יְתִיר, דְּלָא הָוֵה כֵּן לְעֲלָמִין. מָאִי אִיהוּ. כְּמַה דְּאִוְקִימָנָא דְּכְתִיב, (תהלים כז) לְחַזוֹת בְּנַעַם יי' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ. וּכְתִיב (ישעיה סד) עֵינַי לֹא רָאִיתָה אֱלֹהִים זֹולָתָהּ וְגו'.

רְאוּ כִי יי' נָתַן לָכֶם הַשְׁבֵּת. (שמות טז) ר' חֲזַקְיָה פִתַח (תהלים קל) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעַמְמָקִים קְרֵאתִיהּ יי'. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת סְתָם, וְלָא פְרִישׁ מָאן אָמְרוּ. אֶלָּא שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, דְּזִמְיִין (דף ס"ג ע"ב) כָּל בְּנֵי עֲלָמָא לְמִימַר, דְּזִמְיִין הָאֵי שִׁיר לְמִימְרִיהּ לְדָרֵי עֲלָמָא.

וּמָאִי הוּא מִמַּעַמְמָקִים קְרֵאתִיהּ. הָכִי תַאנָּא, פֶּל מָאן דְּמַצְלֵי צְלוֹתָא קָמֵי מְלַפָּא קְדִישָׁא, בְּעֵי לְמַפְעֵי בְּעוֹתִיהּ, וְלְצִלָּאָה מַעַמְקָא דְּלַפָּא, בְּגִין דְּיִשְׁתַּבַּח לְבִיהּ שְׁלִים בְּקוּדְשָׁא בְרִידָה הוּא, וְיִכְוִין לְבָא וְרַעוּתָא. וּמִי אָמַר דְּוֹד הָכִי, וְהָא כְתִיב, (תהלים קיט) בְּכָל לְבִי דְרִשְׁתִּיהּ. וְדָא קְרָא סְגִי, מָאִי בְּעֵי מִמַּעַמְמָקִים.

אֶלָּא הָכִי תַאנָּא, פֶּל בַּר נֶשׁ דְּבְעֵי בְּעוֹתִיהּ קָמֵי מְלַפָּא, בְּעֵי לְכוּנָא דְּעֵתָא (נ"א לְבָא) וְרַעוּתָא, מַעֲיָקְרָא דְּכָל עַקְרִין, לְאִמְשַׁכָּא בְּרַפָּאן מַעַמְקָא דְּבִירָא, (נ"א דְכָלָא) בְּגִין דְּיִנְגִיד בְּרַפָּאן מִמַּבּוּעֵי דְכָלָא. וּמָאִי הוּא. הַהוּא אֲתֵר דְּנַפְיָק מִנִּיהּ, וְאִשְׁתַּבַּח מִנִּיהּ, הַהוּא נְהָר, דְּכְתִיב, (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מִעֵדֶן. וּכְתִיב (תהלים מו) נְהָר פְּלָגִיו יִשְׁמַחוּ עִיר אֱלֹהִים. וְדָא אִקְרִי מִמַּעַמְמָקִים. עַמְקָא דְכָלָא, עַמְקָא דְּבִירָא, דְּמַבּוּעֵין נְפָקִין וְנִגְדִין לְבְרַכָּא כָלָא. וְדָא הוּא שְׁרוּתָא לְאִמְשַׁכָּא בְּרַפָּאן מַעֲיָלָא לְתַתָּא.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, פֶּד עֵתִיקָא סְתִימָאָה דְּכָל סְתִימִין, בְּעֵי לְזַמְנָא בְּרַפָּאן לְעֲלָמִין, אֲשֶׁרֵי כָלָא, וְאִכְלִיל כָּלָא, בְּהָאֵי עַמִּיקָא עֲלָאָה, וּמְהַבָּא שְׂאִיב וְאִתְנַגִּיד בִּירָא (נ"א נְהָרָא) דְּנַחֲלִין וּמַבּוּעֵין אִתְנַגִּידוּ מִנִּיהּ, וּמִתְשַׁקְּיִין מִנִּיהּ בְּלַחוּ. וּמָאן דְּמַצְלֵי צְלוֹתִיהּ, בְּעֵי לְכוּנָא לְבָא וְרַעוּתָא, לְאִמְשַׁכָּא בְּרַפָּאן מֵהָהוּא עַמִּיקָא דְכָלָא, בְּגִין דְּיִתְקַבַּל צְלוֹתִיהּ, וְיִתְעַבִּיד רַעוּתִיהּ.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵיהֶם אִישׁ אֶל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד בִּקְרָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, מִתְבַּרְךְ עֲלָמָא מֵהָהוּא יוֹמָא עֲלָאָה, דְּהָא כָּל שִׁיתָא יוֹמִין מִתְבַּרְכָּאן מִיוֹמָא שְׁבִיעָאָה. וְכָל יוֹמָא יְהִיב מֵהָהוּא בְּרַכָּה דְּקַבִּיל בְּתַהוּא יוֹמָא דִּילִיהּ.

וְעַל דָּא מֹשֶׁה אָמַר, אִישׁ אֶל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד בִּקְרָה. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּלָא יְהִיב, וְלָא יוֹזִיף יוֹמָא דָּא לְחַבְרִיהּ, אֶלָּא כָּל חַד וְחַד שְׁלִיט בְּלַחוּדוֹ, בְּתַהוּא יוֹמָא דִּילִיהּ. דְּהָא לָא שְׁלִיט יוֹמָא בְּיוֹמָא דְּחַבְרִיהּ.



בְּגִינֵי כֹהֵן, כָּל אֵינֹון (נ"א אָמַר רַבִּי יְהוּדָה כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא מִתְּבַרְךְ מִהֵוּא יוֹמָא עֲלָאָה יוֹמָא שְׁבִיעָאָה וּמִתְּבַרְכֵן כָּל שְׁיִתָּא יוֹמִין כָּל חַד וְחַד בְּלַחֲדוּדֵי וְכָל יוֹמָא יְהִיב בְּיוֹמָא דִּילֵיהּ מִהֵוּא בְּרַכָּה דְקַבִּיל מִהֵוּא יוֹמָא עֲלָאָה וְעַל דָּא מִשָּׁה אָמַר אִישׁ אֵל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד בְּקֵר דְהָא לֹא שְׁלִיט יוֹמָא בְּיוֹמָא דְלָאוּ דִּילֵיהּ וְכָל אֵינֹון) חֲמִשָּׁא יוֹמִין שְׁלִיטִין בְּיוֹמֵיהוּ, וְאַשְׁתַּכַּח בֵּיהּ, מַה דְקַבִּילוּ, וְיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה אֲשֶׁתַּכַּח בֵּיהּ יְתִירָה וְאַזְלָא הָא, כְּהָא דְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מָאִי דְכָתִיב יוֹם הַשְּׁשִׁי, וְלֹא אֶתְמַר חֲכִי בְּכָל שְׁאָר יוֹמִין. אֶלָּא חֲכִי אֲוִקְמוּהָ, הַשְּׁשִׁי. דְאִזְדְּוֹנָא (דְאִזְדְּמָנָא) בֵּיהּ מְטָרוֹנִיתָא. לְאַתְקַנָּא פְתוּרָא לְמַלְפָּא, וּבְגִין כֹּהֵן, אֲשֶׁתַּכַּחוּ בֵּיהּ תַרְיַן חוּלְקִין, חַד לְיוֹמֵיהּ, וְחַד לְתַקּוּנָא, בְּחֻדְוֹתָא דְמַלְפָּא בְּמְטָרוֹנִיתָא.

וְהֵוּא לִילְיָא, חֻדְוֹתָא דְמְטָרוֹנִיתָא בְּמַלְפָּא, וְזוּוֹנָא דְלַהוֹן, וּמִתְּבַרְכָּאן כָּל שְׁיִתָּא יוֹמִין, כָּל חַד וְחַד בְּלַחֲדוּדֵי. בְּגִין כֹּהֵן, בְּעֵי בַר נֶשׁ לְסִדְרָא פְתוּרֵיהּ בְּלִילְיָא דְשַׁבְּתָא, בְּגִין דְשְׁאָרֵי עֲלִיהּ בְּרַפְאֵן מְלַעֲיָלָא, וּבְרַפְתָּא לֹא אֲשֶׁתַּכַּח עַל פְתוּרָא רִיקְנָא, (וְהֵוּא לִילְיָא חֻדְוֹתָא דְמְטָרוֹנִיתָא בְּמַלְפָּא וְזוּוֹנָא דְלַהוֹן) בְּגִין כֹּהֵן, תַלְמִידֵי חֲכָמִים דִּידְעִין רְזָא דָּא, וְזוּוֹנָא דְלַהוֹן מְעַרְבֵי שַׁבְּתָא לְעַרְבֵי שַׁבְּתָא.

רְאוּ כִּי יִי נָתַן לְכֶם הַשַּׁבָּת, מָאִי שַׁבְּתָא. יוֹמָא דְבֵיהּ נִיחִין שְׁאָר יוֹמִין, וְהוּא כְּלָלָא דְכָל אֵינֹון שְׁיִתָּא אַחֲרֵינִין, וּמִנֵּיהּ מִתְּבַרְכִין. רַבִּי יִיסָא אָמַר, וְכֵן נָמִי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֶקְרִי שַׁבְּתָא, בְּגִין דְאִיהִי בֵּת זִוְגוּ, וְדָא הִיא כְּלָה. דְכָתִיב (שְׁמוֹת ל"א) וְשִׁמְרַתֶּם אֶת הַשַּׁבָּת כִּי קִדַּשׁ הִיא לְכֶם. לְכֶם וְלֹא לְשְׁאָר עַמִּין, הִדָּא הִיא דְכָתִיב, (שְׁמוֹת ל"א) בֵּינִי וּבֵינֵי יִשְׂרָאֵל. וְדָא הִיא אַחֲסָנַת יְרוּתַת עַלְמִין לְיִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא, כְּתִיב (ישעיה נח) אִם תָּשִׁיב מִשַּׁבְּתִי רִגְלֶךָ וְגו' וּבְאַתְרֵיהּ אֲוִקְמָנָא מְלִי.

כְּתִיב אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. מִמְּקוֹמוֹ. תַנִּינָן, מִהֵוּא מְקוֹם דְאֶתְחַזִּי לְמַהֲדָּ. וְרְזָא דְמַלְפָּא דְכָתִיב, (יחזקאל ג) בְּרוּךְ כְבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ, וְדָא אִיהוּ מְקוֹם. וְדָא אִיהוּ רְזָא דְכָתִיב, (שְׁמוֹת ג) כִּי הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קִדְשׁ הוּא. אֶתֵר יְדִיעָא קְרִינָן לֵיהּ מְקוֹם דְאֲשֶׁתְּמוּדְעָא יְקַרָּא עֲלָאָה.

וּבְגִין כֹּהֵן, אֲזַהְרוּתָא לְבַר נֶשׁ, דְקָא מִתְּעַטְרָא בְּעַטְרָא קְדִישָׁא דְלְעִילָא, דְלֹא יִפּוּק מִנֵּיהּ בְּפּוּמֵיהּ מְלוּלָא דְחוּל, בְּגִין דְאִי יִפּוּק מִנֵּיהּ, קָא

